

Bij A. L. J. C. van Hasselt's gouden jubileum

Op de laatste dag van deze maand zal het een halve eeuw geleden zijn dat collega Van Hasselt, door het verwerven van de titel van tandmeester toetrad tot de toen nog zeer dunne gelederen van ons beroep. Aan de herdenking van dit voor de tandheelkunde belangrijke jubileum is op 18 dezer door een speciale openbare vergadering van het hoofdbestuur der Maatschappij en een feestmaaltijd ter ere van de jubilaris passende luister bijgezet. Ook te dezer plaatse moge uiting worden gegeven aan de bijzondere gevoelens van waardering die hem, wij durven wel zeggen: zonder uitzondering worden toegedragen.

Vijftig jaren beroepsleven moeten wel als een onwaarschijnlijk lange periode voorkomen aan hen die nog maar een eindweegs gevorderd zijn op de professionele loopbaan, die door geijkte mijlpalen is afgebakend. Zij zullen zich gemeenlijk een dusdanige jubilaris voorstellen als een collega die zich reeds lang van het professionele strijdtoneel heeft teruggetrokken en wiens naam nog slechts bij geruchte tot hen doordringt zonder dat deze hen nog iets van belang heeft te zeggen.

Niet aldus Van Hasselt. Wanneer wij hiernaast zijn portret hebben opgenomen dan is het geenszins om de herinnering van onze lezers te hulp te komen, want zelfs de studenten kennen hem voldoende uit eigen aanschouwing om voor dat doel zijn contereitsel te kunnen ontberen. In zijn hoedanigheid van erevoorzitter van „John Tomes” is hij ook in hun midden een geziene verschijning. Evenals trouwens bij de collega's, jong en oud, die hem allen van nabij kennen. Van nabij, omdat hij nimmer ontbreekt of heeft ontbroken waar de zaak der tandheelkunde, in de ruimste zin, werd en wordt gediend. En ook in de toekomst niet zal ontbreken, want wie denkt bij Van Hasselt aan verflauwing van activiteit of zelfs maar aan inkrimping van zijn immer gerede belangstelling? De traditionele herdenkingen, die in de getallen 25 en 40 hun aanleiding vonden, heeft hij ver achter zich gelaten

en nog is niets gewijzigd in zijn wezen zoals dat van oudsher in onze voorstelling is verankerd. Ware hij een minder prominente figuur, die aan de intrigue der boven bedoelde openbaarheid had kunnen ontsnappen, niemand zou zich realiseren dat hij ongemerkt tot de oude garde is gaan behoren. Want hem ontbreekt in de omgang elke allure, die naar geposeerdheid, distantie of niveauverschil zweemt. Het is deze ongeforceerde, ongedwongen inslag van zijn opgeruimde aard, gepaard aan een natuurlijk gemak om zich in elke omgeving en omstandigheid terecht te vinden en anderen voor zich te winnen, die het geheim zijn van de steeds weer gewekte indruk van onverslijtbare jeugdigheid. Een en ander gevoegd bij zijn cosmopolitische aanleg en veeljarige „training” en ervaring in internationaal-organisatorisch groot verband, verklaart mede het onbetwistbare gezag dat hem in en niet minder buiten de tandheelkunde, hier te lande en elders is toegekend. Het is vooral ook van zijn vele contacten buiten de professionele kring dat meermalen met succes is gebruik gemaakt als men Van Hasselt er voor spande om tandheelkundige inzichten bij de betreffende instantie te bepleiten en bij deze ingang te doen vinden.

Dit alles betreft voor een groot deel de persoonlijkheid, de lijst, waarin het tableau zijner verdiensten is gevat. Wanneer wij ons een ogenblik rekenschap geven van hetgeen hij in de veelheid van jaren als ideaal heeft nagestreefd en ten dele werkelijkheid zien worden dan is het in de voornaamste plaats de sociale gebitsprophylaxe, waarvoor hij als pionier de eerste lanssen heeft gebroken. Het was de strijd tegen het tandbederf in organisatorisch verband, waarvoor hij op verschillende fronten bij voortdurende in het krijt trad zonder in het minst ontmoedigd te geraken wanneer onverwacht bleek dat de instanties, die voor het juiste inzicht moesten worden gewonnen, daarvoor niet of nog niet ontvankelijk waren. Bekend is o.a. zijn brochure inzake mond- en tandhygiëne, als pleidooi voor de enige juiste bestrijdingsvorm van het tandbederf: de schooltandverzorging en in 1917 door de Haagse Tandheelkundige Vereniging uitgegeven. Thans zijn wij ruim 30 jaar verder en nog is de schooltandverzorging in feite pas aan het begin van een universele invoering, al zijn de geesten der machthebbers, mede door zijn toedoen daarover vaardig geworden.

Overall waar het organisatorisch verband gebitsbehandeling wenselijk en uitvoerbaar maakte heeft Van Hasselt lang voor de tijden er rijp voor waren getracht althans iets tastbaars tot stand te brengen. Kort na zijn vestiging in Batavia bepleitte hij reeds in 1904 voor het koloniale leger de invoering van militaire tandartsen; tevergeefs. Zijn grote succes boekt hij in 1915, wanneer — in

hoofdzaak door zijn bemoeiingen — kort na de mobilisatie alle dienstplichtige collega's als miliciens bij de troep ingedeeld, tot tijdelijk militair tandarts worden benoemd in de rang van officier.

In de daarvoor in aanmerking komende organisatie buiten beroepsverband („Ivoren Kruis") strijdt hij mee om door zijn woord de zorg voor de gebitsgezondheid bij overheid en publiek te bepleiten en wanneer in 1929 te Utrecht de F.D.I. haar uiterst geslaagde Congres voor Mondhygiëne organiseert treedt, als bij uitstek daarvoor aangewezen, Van Hasselt op als algemeen voorzitter.

Uit goed voorzittershout zijn slechts weinigen gesneden. Tot de weinigen behoort Van Hasselt en zo is hij meerdere malen tot de hoogste functie in het verenigingsleven geroepen. Niet alleen de Maatschappij, waarvan hij mede-oprichter is, ook het Tandheelkundig Genootschap deed meer dan eens en niet tevergeefs een beroep op zijn leiderskwaliteiten. De Maatschappij zelfs in het begin der bezettingsjaren, waarop hij zich voor de goede zaak, tegen eigen wensen in, wederom beschikbaar stelde. Na de ontbinding in 1943 stelde het ondergrondse voortbestaan hoge eisen aan beleid, doorzicht en volharding, waarbij — hoe kon het achteraf bezien anders — de inzichten hevig botsten en tegen het einde in felle meningsverschillen culmineerden.

Dat het in die bewogen jaren zo ver kwam, was zeker niet zijn drijven, daarvoor is hij als verenigings- en vergaderingsleider te conciliant en ter wille van de goede harmonie gaarne bereid tot het aanvaardbare compromis. Rancune is hem geheel vreemd en wat door meer hartstochtelijke naturen voor gebrek aan beginselvastheid kan worden gehouden is veeleer een gevolg van zijn verzoeningsgezindheid, onbreekbare trouw aan de gemeenschappelijke zaak en geloof in de eerlijkheid van wie zijn zienswijze bestrijden, zij het met scherpere middelen dan hij zelf ooit zou hanteren.

Zijn cosmopolitische inslag bracht hem aanstonds na het behalen van de bevoegdheid ver over de grenzen. Te Chicago verwierf hij de D.D.S.-titel, verbleef vervolgens twee jaren als assistent te Lyon om daarna 8 jaren te practiseren te Batavia. Pas dan vestigt hij zich in het vaderland om al spoedig actief deel te nemen aan het tandheelkundig leven en deszelfs veelheid van uitingen en bemoeiingen. In woord en geschrift getuigt hij van zijn inzichten, waarvoor de tijd nog rijp moet worden. Op de bijeenkomsten van de F.D.I., van welker oprichting hij getuige was, is hij evenzeer een trouwe comparant en weldra een jarenlange vertegenwoordiger van ons land. Als vice-voorzitter bezet hij weldra een vaste plaats in de Executive Council. Zijn talenkennis naast zijn gemak-

kelijkheid van beweging en complaisance doen hem zich overal thuis gevoelen en maken hem ook buiten ons land tot een gaarne geziene gast. Het tandheelkundig vlagvertoon heeft hij bij vele gelegenheden voor zijn rekening genomen en als voortreffelijk afgezant der professie heeft hij naar alle windstreken onze goodwill gevestigd. Zijn tandheelkundig en zijn persoonlijk gezag als toenmalig voorzitter der Mij. verschaften hem in 1920 een zetel in de Centrale Gezondheidsraad, van welk invloedrijk college hij nog steeds deel uitmaakt en waar hij doeltreffende adviezen kan geven over allerlei aangelegenheden, waarbij de tandheelkunst rechtstreeks of zijdelings betrokken is.

We zouden de jubilaris te kort doen als niet ook nog melding werd gemaakt van zijn onverflauwde toewijding aan de zaak van het onderwijs. Van de vroegere Onderwijs- en Examen-commissie van de Maatschappij was hij vanaf de instelling lid en lange jaren voorzitter. Veel belangrijk werk onder moeilijke omstandigheden is onder zijn leiding tot stand gekomen. Herinnerd zij slechts aan het bekende Onderwijsrapport 1926. Het behoeft dan ook geen verwondering te baren, dat hij in de Commissie van Advies inzake de reorganisatie van het tandheelkundig onderwijs zitting had, zij het ook in de hoedanigheid van voorzitter der Maatschappij.

Dat het laatst van zijn betrekking tot het Tijdschrift wordt melding gemaakt is niet omdat dit het minst belangrijke zou zijn van Van Hasselt's bemoeiingen, maar wel het minst spectaculaire. Van het (zoals het toenmaals luidde) „Gezelschap Tandheelkundigen”, dat in vroeger jaren het Tijdschrift voor eigen rekening en risico uitgaf, maakte hij na zijn terugkeer uit Indië spoedig deel uit. Toen het over ging naar de drie tandheelkundige organisaties werd hij — natuurlijk — lid van het algemeen bestuur en is dat gebleven. Gelijk bij zijn gehele stijl past behoort hij evenzeer tot de getrouwen wanneer de belangen van ons vakorgaan aan de orde zijn. Ook daar draagt zijn aanwezigheid bij tot vruchtbare besprekingen, ongeacht nog zijn aandeel in de aantrekkelijke sfeer, die daarvan het traditionele kenmerk is.

Aan erkenning van zijn verdiensten en bijzondere kwaliteiten heeft het niet ontbroken.

Ter gelegenheid van zijn zilveren beroepsjubileum gewerd hem het Officierskruis van de Orde van Oranje Nassau. De Mij. gaf uiting aan haar erkentelijkheid door hem tot ere-lid te benoemen. Maar ook in het buitenland heeft men zich niet onbetuigd gelaten. In 1933 werd hem door de University of Loyola te Chicago het ere-doctoraat aangeboden, een onderscheiding die op dat moment nog slechts aan drie buitenlanders was toegekend. Men denke

hierover niet gering: Amerika, geen land doch een werelddeel, telt op zijn uitgestrekte grondgebied immers tal van corypheën. Dat men Van Hasselt deze onderscheiding waardig keurde, bewijst hoe hoog men zijn praestaties en capaciteiten en persoonlijk ginds aanslaat.

Zoals in het begin reeds werd geconstateerd: Van Hasselt staat nog midden in het tandheelkundige leven. Dit bijzondere jubileum doet ieder van ons een ogenblik stilstaan bij het vele dat hij in een glansrijke, veelzijdige en vruchtbare carrière voor de gemeenschap heeft verricht. Van de onverdeelde erkentelijkheid en genegenheid der professie kan hij zich derhalve overtuigd houden.

Nadat het vorenstaande reeds was gezet is op de eerder genoemde publieke hoofdbestuursvergadering in het Kurhaus te Scheveningen den jubilaris het Ere-voorzitterschap van de Maatschappij aangeboden.

Zowel bij deze plechtigheid als op de aansluitende, druk bezochte receptie en daarna, getuigde een groot aantal sprekers op uiteenlopende wijze van hun gevoelens tegenover Van Hasselt als illustre tandheelkundige figuur en mens.

Aan de feestdich te zijner ere dankte hij in een van humor sprankelende rede voor de hem gebrachte hulde, terwijl de verpozing na het dessert den jubilaris gelegenheid schonk om opvallend te laten zien dat aan zijn vaardigheid in dienst van Terpsichore de tijd al evenmin afbreuk heeft kunnen doen!

BUISMAN.